

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 11 Kwietnia r. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 31 marca.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, przez rozkaz dzienny z dnia 26 marca, oświadcza wdzięczność Swoję Dowodzącemu Oddzielnym Korpusem Gwardyi, Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEMU XIAŁCIU MICHAŁOWI PAWEŁOWICZOWI; również NAYWYŻSZE załozenie Dowódcy 1go Korpusu odwodowego jazdy, Jenerałowi adiutantowi *Depreradowiczowi*, Naczelnikowi 1szej dywizyi kirysyerów Jenerał-adiutantowi *Lewaszowemu 1mu*, Dowodzącemu 1szą brygadą tej dywizyi Jenerał-Majorowi Hrabu *Apraksinowi 2mu*, Dowódcy Leib Gwardyi półku konnego Jenerał-Majorowi Baronowi *Ofenbergowi 1mu*, za odznaczający się we wszystkich częściach porządek, zaależony przez Jego CESARSKĄ MOŚĆ, na odbywającej się w dniu 25 teraźniejszego marca paradzie kościelney, również PP. Dowódcóm dywizyonów i szwadronów, oraz wszystkim PP. Oficeróm; a dla niższych rang przeznacza po rublu, po funcie ryby i po porcy wódki na każdego.

Naczelnik 12tej dywizyi pieszej, Jenerał-Porucznik *Timofiejew 1szy*, naznaczony naczelnikiem 11tej dywizyi pieszej, na miejsce Jenerała Porucznika *Kuźmina 1go*.

Przez rozkaz dzienny 27 marca, wykreśleni z listy rang, zmarli: Jenerał kawalerii baron *Duka*, oraz, dowódca 1szej brygady 7mej dywizyi pieszej, Jenerał-major *Kolen Sci. (R. I.)*

M o s k w a.

Jego Wysokość, Xiażę Pruski, *Albrecht*, otoczony swym orszakiem, udarował wysokiem odwiedzeniem swoim Oryentalny Instytut *Ezazarewych*, d. 13 marca. Xiażę spotkany był przez naczelników instytutu, dwóch braci, radców stanu *Ezazarewych* i innych urzędników. Zebrani do sali popisow nauczyciele wyżsi i niżsi, wychowawcy i pensjonarze, stali się godnymi przedstawienia Jego Wysokości. Potem w imieniu Instytutu miały być dwie mowy z katedry: w języku ormiańskim przez wychowawcę *Patkanowa*, we francuskim przez pensjonarza Xiażęcia *Abamelikowa*. W ostatniej z tych mów wystawiono było pokrótce o wyższości oświeconey Europy nad innemi częściami Świata, i o wiekopomnych na politycznym i naukowym horyzoncie dziełach Fryderyka Wielkiego, którego potomek, Xiażę *Albrecht*, stanowi sławną gałąź Królewskiego Domu. Potem Jego Wysokość oglądał w naydrobniejszych szczegółach wszystkie części Instytutu, niejednokrotnie oświadczał zadowolenie, uprzejmie rozmawiał po włosku z Archimandrytą, po łacinie z Rektorem, po francuzku i po niemiecku z PP. *Ezazarewymi*, z inspektorem *P. Krauze*, z niektórymi nauczycielami i uczniami. W imieniu zarządu Instytutu podane były Jego Wysokości raporty, programma ukladu Instytutu, próby typograficzne w językach wschodnich i europejskich, gramatyka napisana przez archimandrytę *Michajłowa*, miane mowy i drukowane prace wychowawców wierszem i prozą. Xiażę, łaskawie przyjąwszy, uczynił uwagę, że pierwszy raz ze szczególniejszym zadowoleniem widział zakład oryentalny, i w pochlebnych wyrazach oddał sprawiedliwość założycielom. Z Instytutu życzył sobie Xiażę bydl jeszcze w kościele ormiańskiego wyznania pod tytułem *s. Krzyża*:

tu duchowienstwo spotkało Xiażę, który wszystko z pobożnością oglądał i o wszystkiem się rozpytywał. Potym Xiażę odwiedził PP. *Ezazarewych* w ich domu, gdzie dane było obiadowe śniadanie. Odwiedziny Jego Wysokości pozostaną w rocznikach Instytutu dniem naypamiętniejszym. (G.S.P.)

Odessa dnia 22 marca.

JW. Jenerał Gubernator powrócił do Odessy z Sewastopola we środę wieczorem.

Listy z Konstantynopola pod 10 (23) lutego donoszą, że *P. Ribeaupierre* złożył swe listy wierzytelne. Sułtan dawał audyencyą w *Ramis-Czyfliku*, bez przestrzegania obrzędów, dawniej zwyczajnych w podobnych zdarzeniach.

P. Rhind, przeznaczony na konsula Stanów Zjednoczonych w Odessie, przybył do Konstantynopola.

W gazecie pewney wydrukowano, że zamknięcie portow czarnomorskich w czasie wojny z Turkami korzystnem było dla Rosyi, względnie kontrabandy. Myśl cale nowa i osobliwsza! Wiaższy za osnowę taką zasadę, bardzo łatwo zupełnie wytepić kontrabandę: dosyć jest tylko zamknąć wszystkie porty i wszystkie morza.

Odeska biblioteka publiczna oświadcza swe podziękowanie *P. Polewemu*, za darowanie *Historji Ruskiego Narodu* przezeń napisaney, której pierwszy tom już wyszedł.

Od początku tegoroczney żeglugi przybyło do portu tutejszego 63 okrętow, a wyszło 128.

Z Grodna dnia 8 apryla.

JP. Cezar Gobbi, włosz Artysta, w przejeździe swoim przez Grodno okazał swój szczególny talent w danym koncercie wokalnym, śpiewając basem i sopranem na przemian, oprócz tego na wieczorach prywatnych sprawiał wiele przyjemności nadwyzczaynym głosem i harmoniczną metodą; za uproszeniem amatorów bawi dotąd w Grodnie dla dawania lekcyi, zkąd ma zamiar udać się wkrótce w dalszą podróż przez Wilno.

K R Ó L E W S T W O P O L S K I E.

Warszawa dnia 15 kwietnia.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL JMĆ, przychylając się do prośby Uniwersytetu Król. w Warszawie, pragnącego uwiecznić wdzięczność, jaką jest przejęty dla Swego ZAŁOŻYCIELA, błogosławionej pamięci CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA 1go, dozwolić raczył, aby Uniwersytet ten nazywał się odtąd UNIWERSYTETEM KRÓLEWSKIM ALEXANDROWSKIM.

Rada Administracyyna Królestwa postanowiła dnia 23 z. m. iż dla powiatow *Radziejowskiego, Brzeskiego i Kowalskiego*, będzie oddzielny Sąd Policji Poprawczej w *Brześciu-Kujawskim*.

D. 9 m. i r. b. o godzinie 10tej zrana w mieszkaniu swém, w Cyrkule I, pod N. 119, zmarł *Antoni Jan Nepomucen Xiażę Swiatopetk Czteryński, Kasztelan Bractawski, Orderów Orła Białego i S. Stanisława Kawaler*, wdowiec, przeżywszy lat 86. Żył od 40 lat ciągiem w Warszawie, oddawszy dzieciom majątek, a z reszty zachowanej, siebie utrzymywał skromnie bardzo, dzieląc się z ubogiem.

Dnia 10 b. m. w Kościele S. Krzyża XX.

Missyonarzy, dwie panny izraelitki, jedna 16sto, druga 17stoletnia, przyjęły Chrystus S.

Liczne zgromadzenie znakomitych osób znajdowało się wczoraj na święconem u Hrabiego Mostowskiego Woiewody, Ministra spraw wewnętrznych, u Hrab. Krasińskiego Woiewody, Jenerała Adjutanta, u Jenerała Dywizji Kosseckiego i w wielu domach obywatelskich.

Dawniej tylko Gospodynie trudniły się urządzeniem Święconego; tym razem w wielu domach tutejszej stolicy Panny, chcąc sposobie się na Gospodynie, przyjęły takowy obowiązek; słysząc, że na te Święta Pannom lepiej się udały Babki, Mazurki, Placki i t. p., niż Gospodyniom.

Słysząc że Panna Zontag ma przybyć do Warszawy w końcu maja lub na początku czerwca. Nie ręczymy za tę wiadomość, której uiszczenia życzą lubownicy muzyki. (K. W.)

P. Bernatowicz, autor *Poiaty*, pracuje teraz nad nowym romansem, w którym główną osobą ma być Król Władysław Warneńczyk.

Wyszła z druku w tych dniach *Recenzja Słownika hebrajskiego*, wydanego przez X. Chiariniego. Bezimienny autor wyraża na tytule, iż przeszło 900 błędów wykrył we wspomnianym Słowniku.

W Wiedniu wyszło niedawno z druku tłumaczenie Farysa Mickiewicza, a Pan Elkana, nasz ziomek, przełożył jego *Walenroda* i znaczną część drobniejszych jego poezyi na język niemiecki i ogłosi je drukiem, a potem ma się zająć wydaniem antologii wszystkich poetów polskich.

Przed kilku dniami w jednej z tutejszych possessy, z drwalni będącej w podwórzu skradziono karmnego Indyka i zostawiono kartkę z następującym napisem: „Nie mam nic na Święta; pożyczam tego Indyka i przyrzekam oddać, iak tylko będę w stanie.”

Wczoraj przybyła sztafeta z Krakowa z doniesieniem, iż tam znowu *Wisła* nadzwyczajnie wezbrała.

Słysząc, że przybyli do tutejszej stolicy inżynierowie cywilni francuzcy, już ułożyli plan stałego mostu między *Warszawą* a *Pragą*.

Nowy polonez z motywów ulubionej Melodramy *Chłop Milionowy*, skomponowany na Pianoforte przez Fr. Siekierskiego, wyszedł w składzie muzyki *Klukowskiego*. Cena zł. 1. (G. W.)

FRANCYA.

Paryż dnia 28 marca.

(z Gazety Warszawskiej).

Liczba woyska przeznaczonego przeciw *Algierowi*, wynosić ma, podług *Monitora*, 40,000 ludzi.

W skutku postanowienia najwyższej rady wojennej, zbierze się w okolicach *Marsylii*, *Tulonu* i *Cette* korpus odwodowy, złożony z 8 do 10 tysięcy ludzi, z którego pułki użyte do wyprawy przeciw *Algierowi* mają się uzupełniać, i w razie potrzeby otrzymać posiłki. Naczelne dowództwo nad tym korpusem obejmie, iak słysząc, Jenerał-Porucznik Vice-Hrabia *Montesquiou-Fesenzac*. „Niektóre dzienniki (pisze *Gazeta Francyi*) rozgłosily, iż wysłano statek do *Algieru* z pewnym urzędnikiem, celem ułatwienia dobrym sposobem zatargów z Deiem, jeśli byż może. Lecz możemy zapewnić, iż rząd nasz postanowił pokonać *Algier* orężem, bez względu na iakąkolwiek propozycją ugody.”

Jeden z właścicieli kawiarni w *Perpignan* użył szczególnego sposobu dla zyskania wziętości. Kazał on z cukru ucieszać popiersia ludzi sławnych różnego rodzaju. I tak n. p. klasyk może okuznać kawę *Molierem*, *Boalem*, *Lafontainem*, *Quinaultem*, romantyk może ostadzić przeźroczystą krynicę Panią *Staël*, *Szekspirem*, *Schillerem*. Widziano niedawno Anglika wykrzywiałego twarz nielitościwie przy połykaniu szklancy ponczu, osłodzonej *Janem Bart*, *Tourvillem*, *Lamothe-Piquetem* i innemi słodyczami tego kalibru.

Dziennik wychodzący w *Havre* donosi, iż

w majątkach na okrętach przeznaczonych do *Afryki* okazuje się skłonność do zbiegostwa; i tak z fregaty *Piękna Gabryela*, uzbroionej w *Cherburgu*, tego dnia, kiedy popłynęła do *Tulonu*, 12 ludzi mimo najściślejszego dozoru wróciło na brzeg.

Ajent Deia *Algierskiego*, który imieniem swego Pana żądał wypłaty 3 milionów franków, reszty dawnego długu, wyjechał niedawno z tutejszej stolicy na powrót do swego kraju.

Dziennik *Postanice Izb* donosi, iż władze pograniczne Hiszpańskie otrzymały zalecenie, aby Jenerała *Barrados* przytrzymały. Bawi on w *Paryżu*.

— Dnia 31 —

Hrabia *Villele* miał dziś posłuchanie u Króla Jmci. Twierdzenie kilku tutejszych dzienników, iż wkrótce wyjedzie na powrót do *Tuluzi*, ogłasza *Gazeta Francyi* za bezzasadne.

Od Nowego-Roku przywieziono do *Tulonu* 60 milionów franków na koszt wyprawy przeciw *Algierowi*. Gdy woyska z Departamentów wschodnich i północnych ciągną do południowych, tym czasem korpusy stojące w Departamentach południowych, a nie przeznaczone do wyprawy przeciw *Algierowi*, udają się w głąb kraju, dla zrobienia miejsca woysku wyprawy.

Słysząc, iż kilka okrętów eskadry naszej blokującej *Algier* tak się zbliżyło do brzegu, iż nowe baterie do nich strzelały, lecz żadna kula nie dosięgła. Zdało się, iż fregata *Circe* powiozła Dejowi *Ultimatum* *Francyi*. Dnia 10 marca widziano z tej fregaty *Algierczyków*, sypiących szanice i reduty.

Donoszą z *Tulonu*, iż gdy Dey *Trypolitański* wzbrania się dać zadosyćuczynienia Panu *Rousseau*, Konsulowi naszemu, którego obraził, przeto 2 brygi i 2 fregaty otrzymały rozkaz, aby się od eskadry przed *Algierem* odłączyły, i Dejowi *Trypolitańskiemu* zagroziły. Dey ten ma powodować się radami pewnego Ajenta *Angielskiego*.

Od roku 1824 było we *Francyi* 15 ministrów wojny, 13 ministrów spraw zagranicznych, 12 ministrów morskich, 12 ministrów sprawiedliwości, 12 ministrów spraw wewnętrznych, 10 ministrów skarbu i 6 pierwszych ministrów.

Zegluga statkami parowemi czyni coraz większe postępy w portach południowych *Francuzkich*. Towarzystwa i kupey w *Marsylii* i *Tulonie* budują ich 12 w rzeczonych portach.

— Dnia 1 kwietnia. —

Dziennik *Globe* donosi, iż wyjazd Hrabiego *Villele* został odłożony, i że zgromadzenia wybiercze będą zwołane na dzień 31 maja.

Pan *Lamartine* ma być mianowany Posłem naszym przy rządzie *Greckim*.

Zapewniają, iż *Xiążę Delfin* wyjedzie d. 15 b. m. do *Tulonu* w towarzystwie Ministra morskiego, Kontr-Admirała *Makani* i Pana *Tupinier*, Dyrektora portu i żywności; chce bowiem byż obecnym przy wsiadaniu woyska na okręty, i wypłynieniu wyprawy do *Afryki*.

Dziennik *Handlowy* pisze, iż cała piechota liniowa, przeznaczona na wyprawę do *Afryki*, otrzyma piki, które spieszenie robić kazano, i zrobiono ich już 8,000.

W *Tulonie* miano wybudować 50 statków płaskich dla przeprowadzenia woyska na brzegi *Afryki*; że jednak odbyte próby nie udały się, postanowiono więc zaprzestać dalszej budowy, a na to miejsce zaiąć 150 okrętów za opłatę miesięczną 1,800, 1,400 i 1,000 franków.

Minister skarbu zdał Królowi Jmci sprawę o administracji wydziału swego w ostatnich 8 latach. Okazuje się z niej, iż powoli zaprowadzono niemłą oszczędność w różnych częściach administracji. Wynosi ona ogółem 20 milionów 759 000 franków, z których 17 milionów przypada na administrację przed rokiem 1828. *Gazeta Francyi* pisze z tego powodu: „Należy się wdzięczność Hrabie *Chabrol*, iż oddaie sprawiedliwość jednemu ze swoich poprzedników. Z radością stawiamy ten przykład dla pewnych urzędników, którzy (jak się zdaje) mają nadzieję wywyższenia swego

przez niepoznanie wielkich usług i czernienie tych, którzy je uczynili."

— Dnia 28 marca —
(z Korrespondenta Warszawskiego).

Według *dziennika rozpraw*, wszyscy deputowani ze strony prawej, podali Monarsze pismo, w którym obowiązują się ciągle głosować za Ministerjum.

— Dnia 30 —

Dnia 27 b. m. o godzinie 2 z południa Delfin mustrował na polach Elizejskich dwa bataliony 28 pułku piechoty liniowej, wynoszące 1,714 ludzi, które udadzą się do Tulonu, a ztamtąd odpytną do Afryki.

Rozesła się tu pogłoska, że Hrabia Chabrol, złoży urząd ministra skarbu, a mianowany będzie Posłem naszym w Turynie.

Mniemanemu pułkownikowi Saint-Clair, którego process toczy się teraz w tutejszym sądzie policyi poprawczy, i którego niedawno kilku świadków poznało, jako Szkota nazywającego się Mac-Lean, wydarzył się nieprzyjemny wypadek: ponieważ prawdziwy pułkownik Saint-Clair przybył przed trzema dniami do Paryża i ma być teraz z nim naocznie stawiony.

Ludność rozmaitych państw południowo-amerykańskich wynosi według najnowszych spisów blisko 21,650,000 mieszkańców, ze wszystkich Meksyk jest krajem najwięcej zaludnionym, ma bowiem 8 milionów, po nim następuje Brazylia mająca połowę tej ludności.

W roku 1828 wywieziono z Francji różnych płodów za 511,215,922 fr., wprowadzone zaś za 453,760,537 fr., pierwsze więc przewyższa ostatnie o 57,455,385 fr. W roku 1827 różnica ta wynosiła 92,687,134 fr.

Podług nowego rozporządzenia prefekta policyi, każdy dróżkarz obowiązany jest odtąd oddać osobie, którą ma wieźć, kartkę, na której oznaczony jest numer dróżki i nazwisko iey właściciela.

Korweta *Astrolabe*, na której kapitan Dumort d'Urville odbył przed dwoma laty podróż naokoło świata, w celu odkrycia śladu rozbicia się okrętu *Lapérouse*, przyplłynął do Hawru z egipskimi starożytnościami, które P. Champollion w podróży swojej zebrał; pomiędzy innemi znajduje się *Sarkophag* ważący 60 centnarów i ogromna gąbka słupowa.

ANGLIA.
Londyn, dnia 28 marca.
(z Gazety Warszawskiej).

Znany Pan *Jacob* ogłosił wykaz ceny zboża w Anglii od roku 1820 do 1829. Pokazuje się z niego, iż pszenica była najtańsza w roku 1822 po 43 szylingi 3 pence za kwarter (półtrzecia korea miary polskiej), a najdroższa w roku 1825 i 1829 po 66 szylingów 6 pence; ięczmień najtańszy w roku 1822 po 21 szylingów 5 pence, a najdroższy w roku 1825 po 38 szylingów 10 pence; owies najtańszy w roku 1822 po 17 szylingów 7 pence, a najdroższy w roku 1827 po 27 szylingów 4 pence; żyto najtańsze w roku 1822 po 20 szylingów 3 pence, a najdroższe w roku 1825 po 41 szylingów; bob najtańszy w roku 1822 po 23 szylingów 9 pence, a najdroższy w roku 1827 po 47 szylingów 9 pence; groch najtańszy w roku 1822 po 25 szylingów 7 pence, a najdroższy w roku 1827 po 47 szylingów 7 pence.

— Dnia 29 —

Gazeta *Goniec* donosi, iż przed kilku dniami udał się ztąd Pan *Douglas* do *Hagi*. Sprawa, tycząca się sporu granicznego między Stanami Zjednoczonymi a naszymi osadami północno-amerykańskimi, doszła nakoniec do tego stopnia, po długich układach Kommissarzy obu krajów, iż zostanie przełożoną Królowi Jmci Niderlandzkiemu, jako sędziemu polubownemu. Pan *Douglas*, będąc Gubernatorem *Nowego-Brunswiku*, ma dokładną wiadomość o całym sporze, i potrafi uczynić Najjaśniejszemu Pośrednikowi wszelkie

wyjaśnienia miejscowości, i jakie tylko potrzebne bydy mogą.

— Dnia 30 —

Gazeta *Times* umieściła następujący wyiątek z *Devenport-Telegraph*, przydając uwagę, iż jeśli to, co zawiera, jest rzeczywistém, tedy Francuzi mogą się spodziewać zaciętego odporu w *Algierze*. Wyiątek ten zawiera: „Statek pocztowy *Meteor*, przybyły z morza Szródziemnego, przyniósł listy donoszące o tém, czegośmy dotąd nie wiedzieli: Okazuje się z nich, iż Dey usiłuje wszelkimi sposobami dać dzielny odpór Francuzom. Twierdzą opatrzone we wszelkie potrzeby przez inżynierów europejskich, zostających w służbie Deia, a baterye nad brzegiem morskim poczytują za niedobyte. Wojsko obserwacyjne Deia wynosi 35,000 ludzi, z których 30,000 jest nowo urządzonych na sposób europejski, od półtoku gotowych do boju, i we wszystko opatrzonych, czego wymaga zacięta walka z narodem, ku któremu Algiercykowie mają wrodzoną nienawiść. Zapach Algiercyków doszedł do najwyższego stopnia. Zachęcające do boju pieśni rozlegały się po ulicach Algierskich, i Dey miał oświadczyć, iż gdyby Francuzi zagrozili miastu, w tym razie wysła wszystkie kobiety w głąb kraju, a opatrzoney w żywność na dwuletnie oblężenie opierać się będą wszelkiey potęgze Francuzkiej. Zdobyćcie *Algieru* nie jest łatwém, chociaż według *Dzienników Francuzkich*, ma już bydy zawarty układ między Francją i Egiptem względem podziału kraju Deia. Uderzenie od strony morza nie wystawiałoby wielkiego niebezpieczeństwa, a od lądu przeszkody są okropne. Za szanami swemi Muzułman nie jest nieprzyjacielem, którymby pogardzać można. Trudno będzie Francuzom utrzymać ciągły regularny związek między ich potęgą lądową a morską, i nie będą mogli sprowadzać żywności ze środkowych prowincyj; snujące się bowiem korpusy afrykańskie nie omieszkają oddać wszystkich rozproszonych lub szczupłych oddziałów wojska. Klimat oraz w dolnych okolicach za miastem, gdzie trudno mieć wodę, a upał jest dokuczający, będzie również przeszkodą zamysłowi Francuzów.”

W Izbie Wyższej. Dnia 23 b. m. Xiążę *Richmond* podał petycyą żydów o używanie iednakowych praw cywilnych. Z porządku dziennego zajęła się Izba wnioskiem Margrabiego *Clanricarde* względem wypadków na wyspie *Terceiry*. Ze Xiążę *Wellington* odmówił konwoiu wychodcom Portugalskim (czekł wspomniany Margrabia), nie można tego ganić; lecz że wiernych poddanych *Donny Maryi*, między którymi nie był żaden Duńczyk, ani Niemiec, wstrzymano w drodze do wyspy *Terceiry*, wypada to poczytać za naruszenie neutralności. Hrabia *Aberdeen* cieszył się, iż kilkakrotne przytaczanie tej okoliczności, podaie Ministrom sposobność dostateczney obrony ich postępków. Obrona Ministra obeymowała wiadome dowody; mówił o zakładzie w *Plymouth*, transporcie broni do *Terceiry* i t. d.

W Izbie Niższej. Dnia 23 b. m. Pan *Grant* odłożył do dnia 5 kwietnia wniosek swój względem nadania swobod żydom.

Tutejszy *Dziennik Dworski* zawiera następujący artykuł: „Nie jest powszechnie wiadomo, iż względem wyprawy francuzkiej przeciw *Algierowi* podano przełożenia ze strony gabinetów angielskiego i austriackiego, iż że pomimo ufałości, jaką Xiążę *Wellington* i Xiążę *Metternich* pokładają w charakterze Xięcia *Polignac*, wskazali rozmaite warunki, bez których przyięcia nie chcieli dać swojego przyzwolenia na tę wyprawę. Warunki te, iak słyhać są: aby podczas wojny i blokady, okręty angielskie i austriackie, płynące w celu handlowym, mogły wolno i bez przeszkody żegluga odbywać; aby każdy poddany angielski i austriacki doznawał opieki w *Algierze*, i aby mu wolno było pozostać lub oddalić się, iak chce: nakoniec, aby wojsko do wylądowania przeznaczone, nie wynosiło więcej nad 25,000 ludzi.

Donoszą z *Tripoli* pod dnim 8mym lutego

iż urodzaj w tamiecznym kraju ma być bardzo lichy. W styczniu podczas trzęsienia ziemi zapadła się góra blisko *Masurata*.

Pan *O'Connel* wydał do protestantów irlandzkich odezwę, w której wystawia smutny stan Irlandyi, a zarządzenie temu upatruje tylko w osobnym krajowym rządzie i w połączeniu sił wszystkich Irlandczyków ku temu celowi.

Do wydziału osad nadeszły listy urzędowe od Pana *Adam* z *Korfu* i od Pości naszego w *Stambule*.

List z *Hawanny* pod dniem 13 lutego donosi, iż tam odkryto spisek, którego sprawcami mieli być officerowie Hiszpańscy, którzy niedawno wrócili z *Tampico*. Dodają, iż wiele osób uwięziono; lecz wszystko zostaje w tajemnicy.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 1 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Umieszczony w *Niemieckiej Powszechniej Gazecie* list z *Tryestu* pod dniem 18 marca wyraża: „Odbieramy wiadomość, iż Montenegryni, lud burzliwy i chciwy łupów, popełnił znowu wielkie zbrodnie na południowo-zachodnich granicach Dalmacyi, tak, iż rząd prowincjonalny w *Zara* widział się zniewolonym postać przeciw nim kilka batalionów. Okręty, które tu zawinęły z *Alexandryi*, potwierdzają wiadomość o ciągłych uzbrajaniach wojennych Baszy Egipskiego; cel ich tym większą wzbudza ciekawość w samej nawet *Alexandryi*, iż tam powszechnie wiedzą, że *Mehemed-Ali* nie chce mieć żadnego udziału w wyprawie Francuskiej przeciw *Algierowi*.”

— Dnia 3 —

Donoszą z *Tryestu* pod dniem 25tym marca, iż tam nadeszły listy z *Zara*, według których Montenegrynowie zostali wypędzeni z prowincyi przez nich pustoszonej i wielu wzięto w niewolę.

Donoszą ze *Smyrny*, że austriacki okręt kupiecki *X. Metternich*, rozbił się zupełnie w czasie burzy przy brzegu *Phocei*. Maytkowie wyratowali się szczęśliwie. Strata ma być bardzo znaczna. (*K. W.*)

GRECYA.

Gazeta Florencka donosi z *Ankony* pod dniem 24 marca: „Statek parowy *Adam*, który po 52 godzinnej żegludze przybył tu z *Korfu* z listami do *Londynu*, przywiózł wiadomość, iż Turcy w *Argyrocastro* i *Delvino* walczą sami z sobą, przez co handel i związek są przerwane, a nieszczęśliwi mieszkańcy wielką ponoszą stratę. W *Janinie* spodziewano się codziennie przybycia z *Stambułu* syna *Kiutahera*, nowego rządcy miasta. Dnia 11 stycznia przybył z *Zeituni* do *Gardichio* dwie rodziny, które zapewniają, iż *Aslem-Bey* wyszedł z tamtąd z Albańczykami swemi, i że tylko 50 ludzi na załogę zostawił; nayznakomitsi Muzułmani w mieście wynieśli się z rodzinami swemi do *Laryssy*. W skutku postanowienia Prezesa Grecyi pod dniem 25 stycznia, wprowadzono naukę muzyki w domu sierot i w szkole centralnej w *Eginie*. Dnia 1 marca rozpoczęły się w *Korfu* obrady zgromadzenia prawodawczego wysp J.ńskich.”

Wojsko Tureckie w *Negreponcie* ma wkrótce wsiść na statki i popłynąć do *Kandyi*, gdzie iak mówią będzie załoga Egipska. Eskadra Angielska przy *Malcie* ma być wzmocniona kilku okrętami wojennymi, a to zapewne z powodu wyprawy Francuskiej przeciw *Algierowi*. Kilku Kommissarzy zakupuie wszelką żywność (iakiemianą) na rachunek Angielski.” (*G. W.*)

TURCYA.

Stambuł, dnia 10 marca.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Powszechnie zapewniają, iż znany dowódca *Warny*, *Jussuf* Basza w *Seres*, bawiący ciągle w *Rossyi*, spodziewa się wrócić do łaski Sultana, i sposobi się przybyć do *Stambułu*, dokąd oddawna przybył z *Odessy* syn jego, i odzyskał stopień wojskowy, który przed dostaniem się w niewolę wojenną piastował.

Vice-Admirał floty Tureckiej *Tahir* Basza uda się wkrótce na fregacie do *Algieru* dla poparcia wstawienia się Sultana celem ułatwienia dobrego sposobem załatwienia, zachodzących między tamiecznym Deiem i rządem Francuskim.

Do *Angora* posłano firman, aby oprócz małej liczby naczelników rodziny, skazanych szczególnymi rozkazami na wygnanie do *Angora*, wszyscy inni Ormianie katolicy, mieli wolność wrócenia do tutejszej stolicy.

Od granic tureckich d. 20 marca.

Gонец *Siedmiogrodzki* donosi z *Bukarestu*, iż zgromadzenie Dywanu Wołoskiego przez Deputacyą oświadczyło imieniem całego kraju Jenerałowi *Geismar* swoje podziękowanie za wyświadczone dobrodzieystwa, i na znak swego uszanowania ofiarowało mu brylantami wysadzany pałasz wartości 40 000 lee, który ze składek Boiarów umyślnie zrobić kazało. Dnia 6 lutego, nowo ustanowiony Dywan wyższy czyli Xiażęcy (*Divan Domnesk*) odbył pierwsze swoje posiedzenie. Według postanowienia pełnomocnego Prezydenta, zakazane są w całym kraju gry hazardowe; przestępujący ten rozkaz, jeśli są cudzoziemcami, oddaleni będą za granicę kraju; jeśli zaś krajowcami, nietylko oddani będą pod dozór policyjny, ale nawet pociągnięci do ścisłej odpowiedzialności.

W *Serbii* spodziewają się codziennie przybycia pełnomocnika Tureckiego ze *Stambułu*, mającego skutecznie wspólnie z naczelnikami Serbijskimi zastrzeżone traktatem *Adryanopolskim* przyłączenie 6 powiatów do *Serbii*. Xiażę *Milosz* wyjechał już na granicę dla przyjęcia jego; wezwat oraz wszystkie władze Serbijskie, aby pełnomocnikowi należne uszanowanie okazywały. Xiażę ten zajmuje się utworzeniem wojska regularnego, składającego się z piechoty, a po większej części z batalionów strzelców, iako gatunku broni, do którego naród ten zda się być szczególniejszym zdającym.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Podług listu pisanego z *Ankony* pod dniem 12 marca, ogłoszono w *Eginie* listę wspaniałomyślnych przyjaciół Greków, którzy Grecyą w różnych czasach podarunkami wspierali. Wyczytać tam można wiele nazwisk Jenerałów francuskich i angielskich.

Listy z *Korfu* z d. 15 b. m. donoszą, że do *Eginy* przybył z *Londynu* na pokładzie okrętu *Pelikan*, gонец gabinetowy z nader ważnymi listami urzędowymi do angielskiego pości przy *Porcie*, który w kilka godzin potem odpłynął do *Carogrodu*.

W skutku gwałtownej burzy zatopiono na Archipelagu 150 handlowych statków. Handel stał się coraz czynniejszym i żywszym. Olej zdrożał, zboże zaś w cenie upadło.

Donoszą z *Alexandryi* pod dniem 2 lutego. Wszystkie czynności naszego rządu, utwierdzają nas w mniemaniu, że wyspa *Kandya* należeć będzie do państwa Tureckiego.

Pozwolono drukować. Z polecenia *J.W. Litewskiego Wojennego Gubernatora*.
Antony Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK